

KÄNSLOR

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

1. Det stora nyhetsflödet väcker ångest hos mig.

På vilka sätt hanterar du det som händer i världen?

Vad hjälper dig att minska oro eller rädsla?

Har du någon som vid behov berättar
för dig om viktiga nyheter?

KÄNSLOR

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

2. På nätet kan jag hitta information, upplevelser och inspiration.

Vilket innehåll på nätet gör dig glad eller ger dig tröst?

Har du hittat något intressant på nätet den senaste tiden?

Har du hittat något på nätet som inspirerat dig
att prova på något nytt också i ”verkliga livet”?

KÄNSLOR

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

3. Jag orkar inte läsa.

Hur tar du till dig information när du
inte orkar eller kan läsa?

Vad gör läsandet tungt eller svårt för dig?

KÄNSLOR

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

4. Jag tycker om att titta på nyheter och aktualitetsprogram.

I vilka kanaler brukar du titta på nyheter?

Hur känns det att titta på nyheter?

Hur skiljer sig att titta på nyhetsprogram
från att läsa nyheter?

5. Nätet är fullt av struntprat och osakliga kommentarer.

Vad brukar du läsa på nätet?

Vems texter brukar du läsa?

Vad är bra och dåligt med att skriva på nätet?

Vilka saker kan man diskutera med andra på nätet?

6. En smiley kan säga mer än många ord. 😊

Använder du smileys eller emoji i meddelanden?

I vilka situationer använder du dem?

Vad tycker du att smileys förmedlar?

Är det svårare att förstå en text
om den innehåller smileys?

7. Utvecklingen av AI (artificiell intelligens) skrämmer mig.

Varför kan utvecklingen av AI väcka
rädsla eller osäkerhet?

Vad tycker du om att tekniken förändras så snabbt?

Vad skulle kunna minska rädslan eller
få dig att känna dig tryggare?

8. Jag vågar prova nya saker med digitala apparater.

Vad väcker din nyfikenhet och vad ger dig mod att prova något nytt?

Vad tror du är det värsta som skulle kunna hända om du gör ett misstag när du använder en apparat?

Vem eller vad skulle kunna skapa en trygg miljö där du vågar prova dig fram?

9. Jag känner mig utanför när allt flyttas till nätet.

I vilka vardagliga situationer känns digitaliseringen av tjänster svår?

Har du behövt be om hjälp med att sköta ärenden, och hur känns det att be om hjälp?

Vilka ärenden skulle du fortfarande vilja kunna sköta ansikte mot ansikte eller per telefon?

10. Jag använde inte dator i arbetslivet.

Hur såg ditt arbete ut?

Vilka apparater använde du i arbetslivet
och i vilka situationer använde du dem?

Vilken introduktion eller handledning fick
du i hur apparaterna skulle användas?

11. Sociala medier och deras integritetsinställningar känns oklara.

Har du koll på var du befinner dig och vems inlägg du läser när du använder sociala medier?

Vet du vem som kan läsa dina meddelanden och vem som inte kan det?

Vilka sociala medier tycker du är lätta att använda?

12. AI är en intressant grej.

Vad använder du AI-tjänster till?

Vad skulle du kunna tänka dig att använda
AI till i framtiden?

Hur har användningen av AI gjort din vardag
lättare eller förändrat den?

13. Sättet jag följer nyheter på har förändrats under mitt liv.

Hur följde du nyheter tidigare och hur gör du det i dag?

Hur hjälper din livserfarenhet dig att få grepp
om nyhetsflödet och se vilken information som är viktig?

Vad tycker du har varit bra eller utmanande
med förändringarna inom nyhetsmedierna?

14. Jag lär mig nytt och får information jag behöver genom att titta på olika program.

På vilka sätt lär du dig helst nya saker?

Var får du information om sådant som är viktigt för dig?

Kan du jämföra information från olika källor?

15. Jag vågar använda nätbanken och andra tjänster som kräver identifiering.

Vad får dig att känna dig trygg när du använder nätbanken?

Var söker du hjälp eller bekräftelse om något i samband med identifieringen känns misstänkt?

Vad skulle du göra om dina nätbankskoder eller ditt bankkort kom bort?

16. Jag är inte intresserad av att lära mig använda nya apparater.

Vad tycker du är svårt när du lär dig använda digital teknik?

Har du fått hjälp med det?

Vem skulle du vilja få hjälp av?

Vilken apparat eller applikation har du senast övat på att använda?

17. Det är svårt att skilja bluffmeddelanden från viktiga meddelanden.

Hur känner du igen ett bluffmeddelande?

Har du någon gång fått ett bluffmeddelande?

Har du någon gång blivit lurad?

Om ja, hur gjorde du efteråt?

Hur håller du dina kunskaper om att känna igen bluffmeddelanden uppdaterade?

18. Jag hittar svar på frågor som jag funderar över på nätet.

Vad brukar du söka efter eller ”googla” på nätet?

Vad gör du om du inte hittar svaret vid första sökningen?

Hur vet du att svaret du hittar är korrekt?

INFORMATION

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

19. Jag litar på nyheter som gjorts av professionella journalister.

Vilken betydelse har det för dig vem som har gjort nyheten?

Är journalister opartiska?

Vilken information litar du på?

Är det svårare att se var informationen kommer
ifrån på nätet än till exempel i en tryckt tidning?

INFORMATION

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

20. Nyhetsrubriker kan ibland vara vilseledande.

Brukar du bara ögna igenom rubrikerna eller läsa hela nyheten?

Är fenomenet vanligare i vissa medier än i andra?

Föredrar du en informativ eller en lockande rubrik?

Varför lönar det sig att läsa hela nyheten?

INFORMATION

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

21. En erfarenhetsexpert har mångsidig kunskap.

Vet du vad en erfarenhetsexpert är?

Har du lyssnat på en erfarenhetsexpert
eller deltagit i en kamratstödsgrupp?

Vad har det gett dig att lyssna på en erfarenhetsexpert
eller delta i en kamratstödsgrupp?

I vilka situationer och kring vilka teman skulle du söka
kamratstöd, och skulle du kunna delta i en grupp på nätet?

INFORMATION

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

22. Jag är van vid att lita på auktoriteters ord.

Vem eller vad betraktar du som en auktoritet?

Vilka myndigheter eller auktoriteter upplever du som pålitliga i dag?

Hur gör du om olika källor ger motstridig information om samma ämne?

Har din tillit till viss information eller vissa medier förändrats under årens lopp?

INFORMATION

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

23. Illustrationer gör nyheter tydligare.

Vilka bilder har fastnat i ditt minne?

Om en artikel innehåller ett diagram,
brukar du titta på det eller hoppa över det?

Tittar du på intervjuvideor som finns i
anslutning till nyhetsartiklar du läser på nätet?

INFORMATION

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

24. Jag läser litteratur eller lyssnar på radio och poddar för att förstå världen.

Läser du böcker eller lyssnar du på ljudböcker?

Vilken podd lyssnade du senast på?

Vilka tankar eller iakttagelser väckte boken du senast läste hos dig?

INFORMATION

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

25. Jag känner igen reklam.

Vilken reklam såg du senast?

När har du varit osäker på om något är reklam?

Har du märkt att du köpt något på grund
av reklam som du sett på nätet?

INFORMATION

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

26. Allt jag ser på bilder eller videor är inte sant.

Hur känner du igen att en bild eller video har manipulerats eller är falsk?

Har du hört talas om så kallade deepfakes eller bilder som skapats med AI?

Vad tänker du om att det i dag är lätt att förfälska text, bilder och ljud?

INFORMATION

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

27. Även en åsikt kan vara värdefull information.

Brukar du läsa insändare?

Hur skiljer du mellan en nyhet som bygger på fakta och en åsiktstext?

Har någon åsikt du läst fått dig att se på en sak på ett nytt sätt?

28. Jag har goda förutsättningar att vara aktiv på nätet.

Deltar du i diskussioner och skapar eget innehåll på nätet, eller följer du hellre vad andra gör?

Vilka färdigheter har du redan för att vara aktiv på nätet, och vad skulle du vilja lära dig mer om?

JAG SOM AKTÖR

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

29. Jag fotograferar gärna min vardag och delar bilder eller videor med andra.

Vad tycker du om att fotografera i din vardag?

Med vem eller i vilka kanaler delar du bilder som du har tagit?

Frågar du andra om lov innan du delar bilder där de är med?

JAG SOM AKTÖR

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

30. Jag använder digitala appar för att hålla kontakt med mina närstående och vänner.

Vilka appar använder du för att hålla kontakten?

Hur kan digital kontakt komplettera eller ersätta möten ansikte mot ansikte?

Hur känns det att få meddelanden eller bilder av dina närstående i vardagen?

JAG SOM AKTÖR

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

31. Jag har stött på mobbning eller elakheter på nätet.

Har du själv blivit utsatt för mobbning på nätet?

Har du ingripit när du har sett osakliga
eller elaka kommentarer?

På vilka sätt kan man ingripa i en otrevlig diskussion?

32. Jag behöver inga andra perspektiv på saker.

Ur vilket perspektiv brukar du se på saker?

Brukar du försöka se på saker även
ur en annans perspektiv?

När skulle du kunna byta perspektiv
och se på saken på ett annat sätt?

JAG SOM AKTÖR

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

33. Jag vågar inte uttrycka min åsikt på nätet.

Vilka ämnen tycker du att det är lätt eller
viktigt att uttrycka sin åsikt om?

Vad skulle få dig att delta i en diskussion eller
kommentera något på nätet?

Hur skulle du agera eller hur skulle det kännas
om någon kommenterade din åsikt på ett elakt sätt?

JAG SOM AKTÖR

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

34. Jag kan påverka frågor som är viktiga för mig.

Har du skrivit under namninsamlingar
på nätet eller deltagit i invånarinitiativ?

Blir din röst hörd i digitala kanaler för påverkan?

Hur kunde nätet fungera bättre som
en kanal för äldres röster?

JAG SOM AKTÖR

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

35. Jag funderar på hur AI och digitaliseringen kommer att påverka min vardag i framtiden.

Vilka framtida digitala möjligheter väcker hopp eller nyfikenhet hos dig?

Vad oroar dig i den framtida utvecklingen?

Vilket stöd behöver äldre för att kunna följa med i förändringen?

36. Jag kan också producera och dela information.

Vem får producera information i dag?

Vilken kunskap, erfarenhet eller kompetens skulle du kunna dela med andra?

Vilken kanal skulle kännas naturlig för dig när du vill dela med dig av information?